

Gabateen seera Kurnan Kudhan lamaan kun fakkeenya walitti dhufeenya kakuu Israa'el durii ta'an; akkasumas buddeena sochoosaa lamaanis walitti dhufeenya kakuu waldaa Kiristaanaa durii bakka bu'u. Jalqaba seenaa bineensa lafaatii keessatti, gabateewwan qulqulluun lamaan kan Habaquuq Israa'el ammayyaa, jechuunis gaanfa Pirootestaantii dhugaa, walitti dhufeenya kakuu isaanii kan fakkeenyan ibsanitti kenname; akkuma Heerri mootummaa qulqulluun gaanfa Ripabilikaanaatiif kenname sana. Gooftaan amma kuma dhibba afurtamii afuritti kumaatama afurii fi afurii akka loltoota jajjaboo ta'anii ka'aniif waamaa jira; yommuu isaan akkas godhanis, yeroo ibidda boolla keessatti darbatamanii isa torba dachaa caalaa ho'ifametti, akka aarsaa sochoosaa (mallattoo ol kaafamaa) ol kaafamu.

Mallattoon sun seeraa Ajajota Kurnan sana, akkasumas warra Buddeena Jireenyaa Waaqaa isa jiraataa cinaa isaanii qabatanii ibidda boollaa sana keessa deddeebi'an ni bakka bu'a; akkasumas warra barsiisota hundee irratti hundaa'an, kan taabota qulqulluu lamaan Habbaquuq irratti fakkeeffaman, ni bakka bu'a. Mallattooleen sun hundinuu Dhugaa Baatota lamaan Mul'ata boqonnaa kudha tokko keessatti bakka bu'amaniiru.

Murtiin Beelshaazaar ragaa bineensa lafaa sanaa lameen irratti ba'u ni bakka bu'a. Yeroo murtii sanaatti, dubartiin tokko (waldaa tokko) mootummaa keessaa nama qofa barreeffama harkaan barreeffame sana beekuufi hiiku danda'u Daani'eeliin ta'uu isaa hubatte turte.

Ani waa'ee kee dhaga'eera; hiikkaa kennuu akka dandeessu, shakkii illee furuu akka dandeessu. Egaa amma yoo barruu kana dubbisuu dandeesse, hiikkaa isaas natti beeksifte, uffata diimaa ni uffatta; morma keesitti sansalata warqee ni qabaatta; mootummaa keessatti immoo bulchaa sadaffaa ni taata. Kana irratti Daani'el mooticha duratti deebisee, "Kennaan kee siif haa ta'u, badhaasni kees nama biraatiif kenni; ta'us ani barruu kana mootichatti nan dubbisa, hiikkaa isaas isa nan beeksisa" jedhe.

Yaa mootii, Waaqayyo inni Waaqa Ol-aanaan ta'e mootummaa, guddina, ulfina, fi kabaja Nebukadnezaar abbaa keetiif kenne. Guddina isaaf kenne sanaanis saboonni hundinuu, qomoonniniis, afaanota hundas dubbatanuunis, isa duratti hollatanii sodaatan; nama inni fedhe ni ajjeesa ture; nama inni fedhes ni hambisa ture; nama inni fedhes ni ol kaasa ture; nama inni fedhes ni gadi buusa ture. Garuu yeroo garaan isaa ol ka'e, yaadni isaas oftuummaadhaan jabaate, teessoo mootummaa isaa irraa buufame; ulfinni isaas irraa fudhatame. Inni ilmaan namaa keessaa ari'ame; garaan isaas akka bineensotaatti ta'e; jireenyi isaas harroota bosonaa wajjin ta'e; akka loonitti margaan isa nyaachisan; qaamni isaas fixeensa waaqaa tiin jiiifame; hamma inni mootummaa namootaa irratti Waaqayyo inni Waaqa Ol-aanaan bulchuu, isa irraas nama inni fedhe kaa'u beekutti.

Ati ati, yaa ilma isaa, yaa Belshaazaar, ati waan kana hundumaa utuu beektuu garaa kee hin gad of qabne; garuu ofii kee Gooftaa samii irratti ol fuudhte; mi'a manaa Isaas fuula kee duratti fidaniiru; atis, abbootiin kee, niittonni kee, dubartoonni kee warri saalqunnamtii keetiif qabamanis ittiin daadhii wayinii dhugdan; ati waaqota meetii, warqee, sibiilaa diimaa, sibiilaa, mukaatii fi dhagaa, warra hin argine, hin dhageenye, hin beeknes jajjabeessite; garuu Waaqa harka isaa keessa hafuuri kee jiru, karaa kee hundumaas kan isaa ta'e, ulfina hin kennineef: kanaaf kutaan harka sanaa isa biraa irraa egame; barreeffamni kunis barreeffame. Kunis

barreeffama barreeffame sana dha: MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN. Hiikni dubbii kanaas kana: MENE; Waaqayyo mootummaa kee lakkaa'ee xumureera. TEKEL; madaalii keessatti madaalamteetta; hir'inaanis argamteetta. PERES; mootummaa kee qoodameera; Meedotaa fi Faaresotaafis kennameera.

Achi irratti Belshaazaar ajaje; isaanis Daani'eeliin uffata diimaa uffisan, morma isaa irratti sansalata warqee kaa'an, akkasumas inni mootummaa keessatti bulchaa sadaffaa akka ta'u waa'ee isaa labsii baasan. Halkanuma sana keessa Belshaazaar mootichi Kaldootaa ajjeefame. Daariyos inni Meedichas, umuriin isaa waggaa jaatamii lama ta'ee, mootummaa fudhate. Daani'eel 5:16–31.

Yeroo seerri Dilbataa Ameerikaa keessatti ba'u, xooffoon cubbuu fi xooffoon yeroo qorannaa guutuu isaanii ni ga'u; saba sanaafis, gaanfa Ripablikaanaa gantuu sanaafis, gaanfa Pirootestaantii gantuu sanaafis; sababiin isaas Waaqayyo “mootummaa” (ja'affaa) “lakkoofsee, dhuma isaa ga'eera.” Gaanfota lachuu fi sabni sunis “madaalliiwwan keessatti” (murtii mana qulqullummaa keessatti adeemsifamaa jiruun) “madaalaman, hanqina qabaniis argaman” ta'u. Ameerikaan yeroo sana “qoodamti”; waraanni mootummaa keessaa fi abbaa-irreeummaan akka itti fufan, achiis mootummoota torbaffaa fi saddeettaffaa raajii Macaafa Qulqulluu keessatti ibsamanitti ni kennamti.

Waa'ee waa'ee Amoorotaa ilaalchisee Gooftaan akkana jedhe: “Dhaloota afraffaatti deebi'anii as ni dhufu; cubbuun Amoorotaa amma iyyuu guutamee hin jiru.” Sabni kun waaqeffannaa waaqota tolfamoo fi hammina isaatiin ifatti beekamaa ture iyyuu, xooffoon cubbuu isaa amma iyyuu hin guutamne ture; kanaafis Waaqayyo guutummaatti akka balleeffamtu ajaja hin kennu ture. Uummanni humna waaqayyoo haala adda ta'een mul'ifamee argu qabu ture, akka isaan sababa ittiin of irraa ittisan hin qabaanneef. Uumaan gara laafessa sun hanga dhaloota afraffaatti cubbuu isaanii obsaan baachuu fedhaa ture. Ergasii, yoo jijjiiramni gara fooyya'uutti geessu hin mul'anne ta'e, murtoon Isaa isaan irratti ni bu'a ture.

“Inni Daangaan dogoggora hin qabneen ammallee saboota hundumaa wajjin herrega ni qaba. Yeroo garaa-laafinni Isaa waamicha qalbii jijjiirannaatiin dhihaatutti, herregni kun banaa ta'ee ni jiraata; garuu yeroo lakkoofsi hamma murtaa'e tokkootti ga'u, kan Waaqayyo murteesse, tajaajilli dheekkamsa Isaa ni jalqaba. Herregni sun ni cufama. Obsaan waaqaa ni dhaabata. Bu'aa isaanii irratti garaa-laafinaaf kadhannaan si'achi hin jiru.”

“Raajichi inni bara dheeraa keessa ilaalaa ture, yeroo kana mul'ata isaa duratti dhihaatee arge. Saboonni bara kanaa araara yeroo kam iyyuu hin argamne fudhattoota ta'anii jiru. Eebbiwwan mootummaa samii keessaa filatamoon isaaniif kennamanii jiru; garuu of tuulummaan dabalaa, sassatummaan, waaqeffannaan waaqota sobaa, Waaqa tuffachuun, fi galata dhabuu salphaan isaan irratti barreeffamanii jiru. Isaanis herrega isaanii Waaqayyoo wajjin saffisaan cufaa jiru.”

“Garuu waan na hollachisu inni kun dha: warri ifa fi mirga isa hundarra guddaa argatan hammina yeroo sanaa babal'achaa jiru sanaan xuraa'aniiru. Warra hamoo isaan marsanitti dhiibamanii, baay'een isaanii, warra dhugaa jedhu keessaa illee, qabbanaa'anii, yaa'a jabaa hamaa sanaan gadi dhiibamanii deemu. Tuffiin waliigalaa qulqullummaa dhugaa fi qulqullina irratti darbamuu sun, warra Waaqayyotti dhi'oo hin hidhanne seera Isaa kabajuu isaanii akka

dhaban godha. Utuu isaan ifa hordofaa fi dhugaa garaadhaa ajajaa jiran ta'ee, yeroo seerri qulqulluun kun akkas tuffatamee fi cinaatti gatamutti, caalaatti illee isaanii biratti qaalii ta'ee mul'ata ture. Akkuma seera Waaqayyoo tuffachuun caalaatti ifatti mul'achaa deemutti, sararri adda baasu warra isa eegan keessaa fi biyya lafaa gidduu jiru caalaatti ifa ta'a. Jaalli qajeelfamoota waaqa irraa kennamaniif kutaa tokko keessatti akkuma dabalaa deemutti, tuffiin isaanii kutaa biraa keessatti akkuma dabalaa deemuunis ni ta'a."

"Rakkinni sun saffisaan dhiyaachaa jira. Lakkoofsi saffisaan babal'achaa jiru yeroo daawwannaa Waaqayyoo jechuunis yeroo inni namoota isaa ilaaluu jedhu dhufuu irratti akka gahe agarsiisa. Inni adabbii raawwachuuf fedhii dhabuyyuu, ta'us ni adaba; kana immoo ariitiidhaan ni raawwata. Warri ifa keessa deddeebi'an mallattoolee balaa dhiyaachaa jiruu ni argu; garuu isaan badiisa sana eeggachuu irratti tasgabbiidhaan, yaaddoo malee taa'anii, guyyaa daawwannaa keessatti Waaqayyoo saba isaa akka eeguu of jajjabeessuun turuu hin qaban. Kun irraa fagoo dha. Isaan, Waaqayyoo irraa gargaarsa amantii cimaadhaan eegaa, warra kaan fayyisuuf ciminaan hojjechuun dirqama isaanii ta'uu hubachuu qabu. 'Kadhannaan qajeelaan tokko garaa guutuudhaan kadhatu baay'ee hojjeta.'"

"Raacitni Waaqayyummaa guutummaatti humna isaa hin dhabin. Yeroo balaa fi gad-deebi'uun waldaa kiristaanaa baay'ee guddaa ta'etti, gareen xinnoon ifa keessa dhaabachaa jiru xureewwan biyya keessatti hojjetaman irratti aaduu fi iyyuu keessatti ni argamu. Garuu caalaatti kadhannaan isaanii waldaa kiristaanaatiif ni ol ka'a, sababni isaas miseensonni ishee akka amala biyya lafaa sanaatti hojjechaa jiru."

"Kadhannaan ciminaa amanamoo muraasni kun dhi'eessan akkasumaan hin hafan. Yommuu Gooftaan akka haaloo baasaatti ba'u, yeroo sanattis warra amantii qulqullina isaa keessatti eeggatanii ofii isaanii addunyaa irraa xurii malee eeggatan hundumaatiif akka eegduutti ni dhufa. Yeroo kanattis Waaqayyoo filatamoota ofii Isaa guyyaa fi halkan Isa waammatan, inni yeroo dheeraa isaaniiif obsa godhus, haaloo akka baasu waadaa galeera.

"Ajajni kunis: 'Magaalaa sana keessa, Yerusaalem gidduu keessa darbaatii, namoota jooji'anii fi xuraa'ina ishee gidduutti hojjetamu hundumaaf boo'anii iyyaan gaddan sanaa adda isaanii irratti mallattoo kaa'i.' Warri kun jooji'anii boo'an kun dubbii jireenyaa labsaa turan; isaan ifatanii, gorsanii, kadhatanii turan. Namoonni tokko tokko kanneen Waaqayyoon salphisaa turan yaada geddaratanii garaa isaanii fuula Isaa duratti gad of deebisan. Garuu ulfinni Gooftaa Israa'el irraa fagaatee ture; namoonni baay'een amma iyyuu bifa amantii itti fufanis, humni fi argamni Isaa isaan keessaa dhabame ture." Testimonies, volume 5, 208–210.

Warri Daani'el Belshaazaar duratti dhaabatee tureen bakka bu'an, kan "Fuuldura Ameerikaaf" beekan, yeroo sana "uffata diimaa dhiiga keessaa" Daani'el ni fudhatu, "faaya morma warqee" ni argatu, akkasumas "mootummaa keessatti bulchaa sadaffaa" ta'anii ni labsamu. Diimaan dhiiga keessaa mallattoo fi halluu angafaa ti; isaan qooda dachaa dhaala Abbaa isaanii kan fudhatan, warra dhibba afurtamii afur kuma ta'anidha.

Isaan warri dubartoota wajjin of xureessine miti; isaan durbummaadhaan jiraatan. Isaan warra Hoolichaa eessa inni dhaqu hundatti isa duukaa bu'an. Isaan keessaa namoota keessaa furamanii, Waaqayyoo fi Hoolichaaf jechuun mootummaa jalqabaa ta'an. Mul'ata Yohannis

14:4.

ገፀ ባንዲራ እንደሚነሱት ከሁለቱ እንጀራዎች ውስጥ፣ በእጃቸው ላይ ቀይ ሐር የተጣለባቸው የበኩር ልጆች (የመጀመሪያ ፍሬዎች) ናቸው።

Yommuu isheen ciniinsuu jalqabde, inni tokko harka isaa baase; deesiftuunis fuutee harka isaa irratti fo'aa diimaa hidhdee, "Inni kun isa jalqabaan ba'e" jette. Inni garuu harka isaa deebifatee yeroo sanatti, kunoo, obboleessi isaa ba'e; isheenis, "Akka ati akkamitti cabsitee keessaa baate! Cabsichi kun si irratti haa ta'u" jette; kanaaf maqaan isaa Phaareez jedhame. Booddees obboleessi isaa, kan harka isaa irratti fo'aan diimaan jiru, ba'e; maqaan isaas Zaaraa jedhame. Uumama 38:28–30.

Waantii jalqabaa "diimaa" Caaffata Qulqullaa'oo keessatti yeroo "Zaraa" jedhame, inni angafa dhalootaa ta'ee fi maqaan isaa hiikni isaa 'ifaa ba'u' jedhu, lamaan Yihudaan irraa dhalatan keessaa dura ba'eedha. Haati isaa Taamaar, ishii sagaagaltummaa hojjette, haadha manaa ilma Yihudaa hamaa du'e sanaa turte. Zaraan, 'ifaa ba'u' sun, gosa Yihudaa keessaa dhufe, harka isaas irratti fo'aa diimaa qaba ture. "Faareez" jechuun cabsee ba'uu jechuudha; innis warra paaphaasummaa irraa adda cituu fi yeroo rakkoo seera Dilbataa keessatti Baabilon keessaa ba'an bakka bu'a.

"sarara diimaa" yeroo magaalaa Yerikoo barbadaa'etti, mallattoo sagaagaltuu Yerikoo eeguus ture.

Kunoo yeroo nu gara biyyaatti dhufnu, funyoo diimaa kana foddaa keessaa, ittiin nu gad buufte sana irratti hidhi; abbaa kee, haadha kee, obboloota kee, warra mana abbaa keetii hundumaas gara mana keetti walitti qabi. Namni kam iyyuu balbala mana keetii keessaa gara daandii ba'e, dhiigni isaa mataa isaa irratti haa ta'u; nus yakka irraa bilisa in taana. Namni kam iyyuu si wajjin mana keessa jiru irratti harki yoo kaa'ame, dhiigni isaa mataa keenya irratti in ta'a. Ati immoo dhimmicha keenya kana yoo beeksifte, kakuu kee isa nu kakachiifte sana irraa bilisa in taana. Isheenis, "Akka dubbii keessaniitti haa ta'u" jette. Achiis isaan geggeessitee gad dhiifte; isaanis deeman; isheenis funyoo diimaa sana foddaa irratti hidde. Iyyaasuu 2:18–21.

Uffanni diimaanii bifa diimaa Dibni'eel yeroo sana inni kuma dhibba tokkoo fi afurtamii afur kanneen keessaa isa duraa, maxinoo lamaan ol kaafaman keessaa isa jalqabaa akka bakka bu'u agarsiisa. Isaan akkuma maxinoo buddeenaatti, Buddeena mootummaa waaqaa isa karaa fannifamaatti adeemsa Isaa keessatti galma waliinii keessatti uffata diimaa isaaf kenname bakka bu'u. Galma cidha Belshaazaar keessatti, kan galma waliinii iddoo Yesuus uffata diimaa itti argate fakkeesse keessatti, warra inqiroo yeroo dhihoo keessatti "Future for America" keessatti dhufu hubatanitti ni kenname.

Achiis loltootaa bulchaa sanaa Yesuusina mana mootummaa keessatti galchani, loltoota guutummaa tuuta sanaas isa biratti walitti qabani. Isaanis uffata isaa irraa baafanii, uffata diimaa bifa ibsaa qabu isa uffisan. Maatewos 27:27, 28.

Uffanni warra Daani'eeliin bakka bu'aman sanaaf kennamu uffata qajeelummaa Kiristoos isa adii dha.

Nu gammannaa haa ililchinee isa ulfeeffannaa kenninaaf; fuudhiinsi Hoolichaa ga'eeraatii, niitiin isaas of qopheessiteerti. Isheen uffata quncee talbaa irraa hojjetame, qulqulluu fi adii uffattuuf isheedhaaf kennameera; quncee talbaa sun qajeelummaa qulqullootaa ti. Mul'ata Yohaannis 19:7, 8.

Wayyaa Daaniyaeliin bakka bu'an sanaaf kenname diimaa fi adii lamaanidha; uffanni isaanii yeroo Inni dibata qulqulleessaa uffataa, kan guutuuffaa Maalaakii boqonnaa sadii keessatti eerame sanaan, ilmaan Lewwii yeroo qulqulleessu keessatti dhiqamanii qulqullaa'aniiru.

Garuu eenyutu guyyaa dhufaatii isaa dhaabbachuu danda'a? Inni yeroo mul'atutti eenyutu dhaabbachuu danda'a? Inni akkuma ibidda nama qulqulleessituu ti, akkuma saamuna warra uffata miiccuus ti. Inni akka nama meetii baqsee qulqulleessu tokkootti taa'ee, meetii ni baqsa, ni qulqulleessas; ilmaan Leewis ni qulqulleessa, akka warqee fi meetiitti isaan ni baqsa, akka isaan qajeelummaadhaan Waaqayyoof aarsaa dhi'eessaniif. Miilkiyaas 3:2, 3.

Uffanni sun adii dha; garuu dhiiga hoolaa diimaa keessatti dhiqamee waan ta'eef qofa.

Yesuus Kiristoos irraas, inni dhugaa baatuu amanamaa, warra du'an keessaa angafaa kan dhalate, akkasumas bulchaa mootota lafaa. Isa nu jaallateef, dhiiga ofii isaatiin cubbuu keenya irraa nu dhiqeeff, akkasumas mootummaa fi luboota Waaqa fi Abbaa isaatiif nu godheef, ulfannii fi mootummaa bara baraan isaaf haa ta'u. Ameen. Mul'ata Yohaannis 1:5, 6.

Waamni warqee irree jalqabaaf yeroo Yoseef gara bulchiinsa Gibxii muudametti dubbatama.

Pharaonis immoo Yoseefiin, "Kunoo, ani biyya Gibxii hundumaa irratti si muuddeera" jedhe. Pharaonisis qubeensaa harka isaa irraa baasee harka Yoseefiitti kaa'e; uffata mootummaa quncee talbaa irraa hojjetame isaan isa uffise; mormasaattis sansalata warqee kaa'e. Gaarii lammaffaa isa qabaaturrattis akka yaabbatu godhe; isaanis fuuldura isaa, "Jilbeenfadhaa" jechuun iyyan; akkasitti biyya Gibxii hundumaa irratti bulchaa isa godhe. Pharaonis qubeensaa harka isaa irraa baasee harka Yoseefiitti kaa'e; uffata mootummaa quncee talbaa irraa hojjetame isaan isa uffise; mormasaattis sansalata warqee kaa'e. Uumama 41:41-43.

Sababni Yoseef Fara'ooniin bulchaa Gibxii irratti akka muudameef, Yoseef abjuu Fara'oonii waa'ee "yeroo torbaa" ta'e, balaa hamaa qilleensa "bahaa" wajjin walqabatee hiikuu danda'uu isaati.

Pharaohs Yoseefiin akkana jedhe; Ani abjuu koo keessatti, kunoo, qarqara lagaatti dhaabadheen ture; kunoo immoo, sangoonni torba foon qarooowan, bifa gaarii qabaniis laga keessaa ol ba'an; isaanis margaa keessa dheedan; kunoo immoo, isaan duubaan sangoonni torba kanneen hiyyeeyyii, bifa isaanii baay'ee hamaa ta'e, foonis laafe, kanneen hammina isaaniitiin guutummaa biyya Gibxii keessatti ani takkaa hin argin, ol ba'an; sangoonni laafanii fi bifa isaanii hamaa ta'e sunis sangoota torba isa duraa, foon qarooowan sana nyaatan; yeroo isaan nyaatanittis, akka isaan nyaataniiru jechuun beekamuu hin dandeenye; garuu akkuma jalqabaatti ammas bifa isaanii hamaa turan. Kanaaf anis dammaqe. Ani immoo abjuu koo keessatti arge; kunoo, biilaan torba guutuu fi gaariin ta'an muka tokko irratti biqilan; kunoo immoo, biilaan torba kanneen gogogan, qaqal'oon, bubbee ba'atiin rukutaman, isaan duubaan biqilan; biilaan qaqal'oon sunis biilaa gaarii torban sana liqimsan; anis kana ogeessota falfalatti

hime; garuu kan anaaf hiiku tokko illee hin turre. Yoosefis Pharaohiin akkana jedhe; Abjuun Pharaoh tokko dha; Waaqayyo waan inni gochuuf jedhu Pharaohitti argisiiseera. Uumama 41:17–25.

Yooseef abjuu Fara’oon hiika “sarara irratti sarara” jedhuun hiike; jalqaba irrattis abjuuwwan lamaan tokko akka ta’an Fara’oonaa beeksise. Achiis jecha “torba” jedhu, kan akka mallattootti “loon” fi “mukeetii qamadii” wajjin walqabate, hiike. Kutaa kana keessatti jechi “torba” jedhu, Lewwoota boqonnaa digdamii jahaa keessatti “yeroo torba” jedhamee hiikame sanauma dha. Yooseef “torba” sana akka mallattoo waggoota torbaa, yookaan guyyoota kuma lama dhibba shan fi digdamaatti hiike. Yooseefii fi Daani’el lamaan isaanii iyyuu mallattoo “yeroo torbaa” Lewwoota boqonnaa digdamii jahaa keessaa hiikaa turan.

Abjuu Fara’oon keessatti, beelli kun qamadiiwwan “bubbee bahaatiin gubamuudhaan” dhufe. Akka Yoseef ifatti itti fayyadamuutti, sarara irratti sararaan, “bubbeen bahaa” kun yeroo beelaa fi kufaatii diinagdee kan uumuu Islaama ta’uu isaa adda baasa; yeroo kanaas Yoseefii fi Daani’el faaya warqee mormaatti kennamuun jalqaba, kunis mootummaa addunyaatti mallattoo ol kaafamuu (Misra Yoseef), akkasumas hoolota Waaqayyoo kan biraa keessaa Baabilonii (Daani’el) keessaa waamuuf agarsiisa.

Gaanfi lama Ameerikaa humnoota raajii Macaafa Qulqulluu hunda, kanneen saboota lama akka ta’anitti bakka bu’amanii jiran, ni bakka bu’u. Kunis Faransaay, isa raajiidhaan Sodoomii fi Gibxii of keessaa qabu, akkasumas Israa’el isa mootummaa kaabaa fi mootummaa kibbaa of keessaa qabu, akkasumas mootummaa Meedoo-Faarsiis dabalata. Gaanfi lama mootummaa Meedoo-Faarsiis keessatti Daani’el boqonnaa saddeet keessatti ibsaman, gaanfi mootummaa keessaa tokko booddee akka ol ba’u adda baasu.

တဖန် ငါသည် မျက်စိကို မျှောက်၍ ကြည့်ရှုသောအခါ၊ မဖြူရင့်၍ ဦးချိနှစ်ချောင်းရှိသော သိုးထီးတစ်ကောင် ရပ်နေသည်ကို မမြင်တော့။ ဦးချိနှစ်ချောင်းစလုံး မမြင်ကြ။ သို့ရာတွင် တစ်ချောင်းသည် အခြားတစ်ချောင်းထက် ပိုမမြင်၍၊ ပိုမမြင်သောအချောင်းသည် နောက်မှ ပေါက်ထွက်လာတော့၏။ ဒံယလေ ၈:၃

Gaaffileen lameen Meedoo-Faarsi bineensota bineensicha lafaa lama bakka bu’u; kanaafis bineensicha lafaa keessaa gaaffilee keessaa tokko ol ka’aa ta’ee booddee ba’uu qaba. Yeroo dhumaa keessa, bara 1798tti, mootummaa bineensicha lafaa jalqabame; akkasumas gaaffileen Pirootestaantummaa Eliyaas raajichaatiin, kan William Milleriin bakka buufame, gara Tulluu Qarmelositti geeffame. Wal’aansi tokko ni jiraachuu qaba ture; innis raajii dhugaa fi raajii sobaa gidduutti adda ba’umsa mul’isu ture; kunis qormaata Tulluu Qarmeloos irratti, kan Hagayya 11, 1840 irraa jalqabee hanga Onkoloolessa 22, 1844tti raawwatameen ni raawwatama ture.

ኢድቨንቲዝም ሚሊራዊ ብመለኮታዊ ምሕደራ እቲ ሓቀኛ ነቢይ ከም ዝኾነ ተለልዩ፤ በቲ ተመሳሳሊ ግዜ ድማ ፕሮቴስታንታት ዲኖሚኔሽናት ናይ ኣሜሪካ ናብ ጳጳሳዊት ሮሜ ተመሊሶን፡ ደቀን ከይነን። ብ1863 እቲ ሓቀኛ ፕሮቴስታንታዊ ቀርኒ ናይ ኢድቨንቲዝም ሚሊራዊ፡ ናብቲ ሓደ ሕብረት ምስ ዓለዊ ፕሮቴስታንቲዝም ተመሊሶ፤ ምኽንያቱ ድማ ናብቲ ምስ ዓለዊ ፕሮቴስታንቲዝም ዝተመሳሰለ ብልሹው ኣገባብ መጽናዕቲ መጽሓፍ ቅዱስ ብምምላስ እዩ፤ ከምኡ እውን ነቲ መልእኽቲ ኤልያስ ምንጻግ ዝኾነ ናቶም ቀስ በቀስ ስራሕ ኪጅምሩ ከለዉ። በቲ ተመሳሳሊ ዘመን ድማ እቲ ናይ ኣሜሪካ ውግእ ሓደሕድ ተጀሚሩ። (ኣስተውዕሉ፡- እቲ

መንፈስ ቅዱስ ምስ ተነጹጽ፡ ሸዑ እቲ ካልእ መንፈስ ይቆጸጸር፤ ውግእ ድማ ልዑል ሳዕቤኑ እዩ።) በዚ ግዜ እታ ሃገር ብትክክል፣ ብፖለቲካ፣ እና ብትንቢታዊ መንገዲ ተኸፊላ ነበረት። እቲ ቀርኒ ሪፐብሊካኒዝም ካብ እቲ ነጥቢ ንደሓር ኣብ መንጎ ክልተ ቀንዲ ፖለቲካዊ ፓርቲታት እናወሰኸ ዝኸይድ ቃልሲ ክህሉ እዩ።

Bara 1863 irraa eegalee, mallattoo qoodamuu kan ta'e, sababni isaas waggaan sun lola mootummaa giddugaleessa Kaabaa fi Kibbaa gidduutti geggeeffame keessatti handhuura isaa ture; gareewwan siyaasaa lama kan gaanfa Republican keessaa fi gareewwan lama kan gaanfa Protestant keessaa, isaanis paartilee Democratic fi Republican, akkasumas Protestaantota gantuu Dilbata eeganii fi Sanbata eeganii of keessaa qaban, ni uumaman. Qoodamuun dachaa gaanfa kam iyyuu ta'e bara Kiristoos keessatti Saduuqeewwanii fi Fariisotaatiin fakkeeffamee ture. Gareen tokko qajeelfamoota hundeeffamaa ifatti ni morme; inni kaan immoo qajeelfamoota hundeeffamaa ni deggera jechuun of mul'ise, garuu dhuma irratti isaan bakka buusee duudhaa fi aadaa namootaatiin jijjiire.

Fulbaana 11, 2001 irratti, yeroo qormaanni fakkeenya bineensaa raajii keessatti jalqabame; inniis seera Dilbataatti, yookaan cidha machii Belshaazaaritti, xumura isaa ga'a. Seerri Dilbataa mallattoo walitti dhufeenyi mootummaa fi waldaa amanti guutummaatti akka guddifamee jiru adda baasu dha. Yeroo sana gaanfiwwan lamaan Ripabilikanummaa gantuu fi Pirootestaantummaa gantuu gaanfa gantuu tokko ta'u; yeroo sanattis Daani'el gaanfa sadaffaa, yookaan bulchaa sadaffaa, yookaan gaanfa Pirootestaantii isa dhugaa kan boodarra ka'ee fi isa ol-aanaa ta'e godhama; sababiin isaas yeroo sanatti inni akka alaabaa ta'ee ol kaafama.

Yooseefiifi Daani'el immoo sarara raajii tokkoo dha; sababiin isaas, sarara irratti sararaan, raajonni hundinuu guyyoota dhuma adda baasu. Isaan lamaanis yeroo isa "torba" sana, yeroo isa arganitti, ni hubatan. "Bubbeen bahaa" jechuun Islaamummaan, yeroo isaan "Amerikaadhaaf Fuuldurri" maal akka ta'e Beelshaazaarii fi Fara'ooniif hiika isaanii kennanitti, dallaa jala seenaa jira. Isaan "uffata diimaa" qajeelummaa Kiristoos uffatanii jiru; innis "uffata adii" isa dhiiga Kiristoosiin akkas ta'e dha. Isaan yeroo bulchaa sadaffaa, isa ol ba'ee ol ka'uu fi dhuma irratti ol ba'u ta'anitti, akka mallattoo kaafamanii fi akka gonfoo, yookaan sansalata warqee, fakkeeffamanii jiru.

Nuyi sin itti fufnee barruu itti aanu keessatti boqonnaa ja'aaffaa Daani'el irratti ilaalla.

"Bulchinsa sanaa maraatummaa sanaa maraatummaa sanaa sanaa sanaa keessatti, Belshaazaarii fi mootummaa isaa keessaa guguddoonni isaa cubbuu isaanii fi cubbuu mootummaa Kaldootaa safartuu guutaniiru. Harki Waaqaas kan dhoorku hammina dhihaachaa jiru deebisee ittisuu hin dandeenye. Waaqni qophiiwwan eeggumsa isaa hedduu hedduudhaan seera Isaaf kabaja akka baratan isaan barsiisuuf yaaleera. 'Nu Baabilonin fayyisuu ni dandeenya turre,' jechuun warra murtiin isaanii amma hamma samii ga'aa jiru ilaalchisee dubbateera, 'garuu isheen hin fayyine.' Ermiyaas 51:9. Sababii jallina adda ta'e kan garaa namaatiin, Waaqni dhuma irratti murtii hin deebifamne dabarsuuf dirqameera. Belshaazaar ni kufa ture, mootummaa isaas harka warra kaaniitti darbuuf ture." Prophets and Kings, 530.